

Meestelaulupäev tulemas

Eelmise aasta meestelaulupäeva ühendkoor

1923. aastal asutati Haaslaval kohaliku kooli- ja koorimehe Aksel Rüütli algatusel Haaslava Meeslaulu Ühing. Sellel ühingul oli ka oma meeskoor – Haaslava meeskoor. Ühingu põhikirja järgi oli tegevusalaks meeslaulu ja muusika harrastamine ning edendamine. Selle tarvis anti õpetust laulus ja muusikas, korraldati kontserte, laulupäevi ja arendati lauluvannelikku suhtumist oma liikmete keskel ja ka sõprusühingutega. Koori asutaja ning esimese dirigendi,

Aksel Rüütli, juhtimisel osaleti juba 1923. aastal Eesti VIII üldlaulupeol Tallinnas.

Järgnevatel aastatel anti kontserte nii kodukohas kui ümbruskonna kultuurimajades, võeti osa kõikidest laulupidudest Tallinnas ning maakondlikest laulupäevadest Tartus, Pärnus, Haapsalus.

1935. aastal korraldati Haaslaval Kurepalus I Haaslava Meeslaulupäev koos Tartu Meeslaulu seltsi meeskooriga- dirigent oli Eduard Tubin. Laulupäev oli pühendatud eesti raamatu 400. aasta juubeli tähistamisele.

Rasketel sõjaaastatel vaikis Haaslaval meeskoori laul. Sõjajärgsetel aastatel Haaslava meeskoor tegutses vahelduva eduga. Uue hoo ja nn. taassünni tegi koor läbi 1965. aastal, kui Sillaotsa 8-klassilise Kooli direktoriks suunati Johannes Loost. Lisaks vastutusrikkale koolijuhtimise tööle jätkus tal soovi ja tahtet ka meeskoori tegevust taaselustada. Haaslava meeskoori juhatas ta aastatel 1965-1988. Sinna aega jääb ka meestelaulupäeva traditsiooni taastamine. 1968. aastal toimus II Haaslava Meestelaulupäev. Sealpeale on laulupäevi korraldatud küll igal aastal, küll üle aasta või veidi harvem-just nii, kuidas jõudu jätkus.

Laulupäevatradsioon on püüdnud ikka ajaga kaasas käia ja kõik see, mis on tähtis ja oluline meie maa ja rahva elus, on kajastamist leidnud ka laulupäevaliikumises. Möödunud aasta meestelaulupäev oli pühendatud Eesti lipu 130-ndale aastapäevale. Alati on püütud neid tähtsaid daatumeid kajastada ka vastavasisuliste lauludega.

1988.aastast on Haaslava meeskoori juhitanud Kalev Lindal. Tänu tema entusiastlikule koorijuhitööle on meeskoor igal aastal juurde saanud „uut verd“- noori laulumehi. Ja ikka selleks, et meeste laul kõlaks ja rõkkaks üle me maa, rõõmustaks nii lauljate kui ka kuulajate südameid. Sellel aastal on Haaslava Meeskooril plaanis laulupäeval esitada nii mõnedki laulud ansambel „Kukerpillid“ repertuaarist ja seda koos ansambli endaga!

Sel aastal kõlavad laulupäeva rongkäigus Väägvere pasunakoori marsihelid. Tantsulusti pakuvad Nõo rahvatantsijad, keda juhendab pr Made Ruul.

Kontserdijärgsel simmanil saab jalga keerutada ja lustida „Kukerpillide“ lugude saatel.

Üleskutse kõigile tublidele pillimeestele! Ka Teil on sel päeval harukordne võimalus esineda koos ansambel „Kukerpillidega“, mängides koos nendega populaarsemaid lugusid ansambli repertuaarist.

Tulge laulma, tulge pilli mängima,
tulge tantsima ja tulge lihtsalt lustima!
Kohtumiseni Kurepalu lauluväljakul!

Ilona Vaagen
valla kultuuri-ja sporditöö vanemspetsialist

Külaskäik Leivonmäele

Sõprussidemed Leivonmäe vallaga Soomemaal on kestnud kümnekond aastat. Viimastel aastatel on koostöö- ja sõprussidemed tihenened.

Eelmise nädala lõpul viibis vallavalitsuse ja -volikogu delegatsioon kolme päevasel külaskäigul Leivonmäel. Tutvusime sõprusvalla vallavalitsuse ja -volikogu tööga. Külastasime valla allasutusi ja ettevõtteid. Populaarne on väikeettevõtlus. Nii nagu meiegi vallas, on neilgi prioriteediks haridus ja sotsiaalhoolekanne.

1200 elanikuga vald on viimaste aastatega suutnud põhiliselt euronahade toel rekonstrueerida oma 6- klassilise kooli, kus on avarad õppimis-, sportimis- ning vaba aja veetmise võimalused. Lisaks koolile on ehitatud uus hooldekodu ja teeninduskeskus (hooldekeskus), kus tavapärasele hooldekodu teenusele on võimalik kasutada päevakeskuse-, toitlustus-, sauna- ja koristusteenust. Mõistagi on teeninduskeskuse teenused kliendi poolt tasustatavad, samas hooldekodu teenuse eest suures osas tasub riik, omavalitsus ja klient ise.

Palju on meil soome kolleegidega ühist mõttelaadis ja suhtumises elanike vajadustesse. Sotsiaalhoolekanne on meil veel arenemisjärgus ja läheb aega, et hooldekodu teenus oleks kättesaadav abivajajaile. Meil on vanurite hooldamine suures osas perekonna ja lähedaste kanda, kuid ainult üksi

perekond ei suuda. Loodame, et lähiaastatel tervishoiu- ja sotsiaalteenused muutuvad kättesaadavamaks kõigile abivajajaile.

Leivonmäe vallas pööratakse suurt tähelepanu tervislikele eluviisidele ja tervisespordile. Mitmete projektide abil on korrastatud rahvuspark, rajatud terviserajad ja ehitatud puhkemajad. Ikka selleks, et matkajad saaksid ennast mõnusalt tunda. Puhkeradadel on võimalik sõita ka ratastooliga ja järveäärne puhketsoon on väljaehitatud nõnda, et ratastooliga pääseb kaldaribale päikest võtma ja ujuma. Suurepärase võimalus on puuetega inimestel koos perega loodust ja puhkust nautida.

Viimasel päeval oli võimalus viibida kirikukoori aastapäeva pidustustel. Austusest Eesti ja meie valla vastu esitas koor kaks laulu eesti keeles.

Oleme tänulikud sõprusvalla kolleegidele sooja ja südamliku vastuvõtu eest.

Maikuul ootame sõprusvalla põhikooli õpilasi, õpetajaid ja lapsevanemaid vastukülaskäigule Haaslava valda.

Maie Otsa
tervishoiu- ja sotsiaalosakonna juhataja

Haaslava valla 2005. aasta eelarvest

Haaslava Vallavolikogu võttis 31.märtsil vastu 2005.aasta eelarve kogumahus 17,38 miljonit krooni. Võrreldes 2004.aasta algusega on eelarve kasv üle 5 miljoni krooni. Oluliselt tõstavad eelarve mahtu pikaajalise laenu võtmine, investeeringutoetused.

TULUD

38,5% valla tuludest laekub toetustena riigieelarvest. 2005.aastal tõstavad eelarve mahtu riigieelarvest eraldatud investeeringutoetused, toimetuleku- ja hooldajatoetused.

Teiseks suuremaks tulullikaks on maksud (33,0%). Maksudest laekub eelarvesse maamaks ja üksikisiku tulumaks. Alates 2005.aastast laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse 11,6% üksikisiku brutotulust. 2004.aastal oli see 11,4%.

Pikaajaline pangalaen moodustab eelarvest 20,9%. Vald on ühinenud projektiga, mille eesmärgiks on viia Euroopa Liidu nõuetele vastavaks (Roiu alevik, Ignase küla, Kurepalu küla) vee- ja kanalisatsioonivõrkude olukord, et tagada elanikele kvaliteetne joogivesi ja heitvee ärajuhtimine. 2005.aastal on kohustus tasuda AS Emajõe Veevärgile aktsiate eest 567 tuhat krooni.

Teine suurem objekt, mis kohustas meid laenu võtma, on Sillaotsa Põhikooli renoveerimine. Peamised käesolevaks aastaks planeeritud tööd on koolimaja katusekatete vahetus, ventilatsiooni- ja keskküttesüsteemide ehitus, raamatukogu-, köögi- ning klassiruumide remondid. Nende tööde tegemiseks saame kohaliku omavalitsuse investeeringute toetuse programmist 1,74 milj krooni abiraha, millele lisame vajaliku omaosaluse.

KULUD

Tegevuskuludest on mahukaimad hariduskulud 9,82 miljoni krooniga (56,5%). Võetavast laenust (3,64 miljonist) kulutatakse Sillaotsa Põhikooli renoveerimiseks 2,75 miljonit krooni. 530,0 tuhat krooni eraldab Kultuuriministeerium otse riigieelarvest võimla ehituseks, mis kulub projekteerimiseks ja inventari soetamiseks.

Suur osa hariduskuludest (1,53 miljonit krooni) kulub kohamaksude tasumiseks teiste omavalitsuste lasteaedades ja koolides käivate laste eest.

Sellele lisaks 110,0 tuhat krooni kulub huvikoolides käivate laste eest tasumiseks.

1,9 miljonit krooni (11,0%) eelarve kuludest kuulub sotsiaalsele kaitsele.

Suurim kululiik sotsiaaltoetustest on toimetulekutoetus (572,7 tuhat krooni) ja puuetega inimeste hooldajatoetus (351,0 tuhat krooni). Peale selle on toetusi peredele ja lastele (sünnitoetus, matusetoetus, ranitsatoetus, toitlustustoetus ja ühekordsed toetused). Toetuste suurusi sel aastal ei muudetud.

Eelarve koostamisel vallavalitsus ja volikogu komisjonid lähtusid allasutuste, ettevõtete ja elanike ettepanekutest, vajadustest ning soovidest eesmärgiga leida kõigile vastuvõetavad lahendused.

Ida Talbonen
rahandusjuht-pearaamatupidaja

HAASLAVA VALLA 2005. a EELARVE

TULUD

TULUDE NIMETUS	SUMMA	%
MAKSUD	5 730 000	33,0
* Füüsilise isiku tulumaks	5 300 000	
* Maamaks	430 000	
KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	847 000	4,9
Riigilõivud	45 000	
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	349 000	
* Koolikohamaks teistelt omavalitsustelt (3 õpilast)	35 000	
* Lasteaia kohamaks teistelt omavalitsustelt (8 last)	200 000	
* Kukupai lasteaia laste õppemaks	35 000	
* Kukupai lasteaia laste toiduraha	70 000	
* Sillaotsa PK õpetajate toiduraha	9 000	
Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest	15 000	
* Priiuse Seltsimaja majandustegevusest	15 000	
Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	15 000	
* Päevakeskuse majandustegevusest	15 000	
Laekumised elamu- ja kommunaalteenuste edasimüügist	386 000	
* Laekumine veest ja kanalisatsioonist	376 000	
* Laekumine muudest kommunaalteenustest	10 000	
Üüri ja renditulud	27 000	
* Eluruumide üüritulu	3 000	
* Mitteeluruumide üüritulu	24 000	
Muu kaupade ja teenuste müük	10 000	
TOETUSED	6 697 038	38,5
Sihotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks	112 038	
* Vabariigi Valitsus (koolilõuna)	92 000	
* Rahandusministeerium (õppelaenu kustutamine-õpetajad)	20 038	
Sihotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	995 000	
* Haridusministeerium (kooli renoveerimine)	222 000	
* Majandus-ja kommunikatsiooniministeerium (vallateede rem.)	243 000	
* Kultuuriministeerium (võimla ehituseks)	530 000	
Mittesihotstarbelised toetused		
Vabariigi Valitsus	5 590 000	
* Tasandusfond	2 656 000	
* Eraldised toimetulekutoetusteks	557 000	
* Eraldised hariduskuludeks (õpetajad palgad, kooolitus, õpikud)	1 891 000	
* Vahendid palkade ühtlustamiseks	135 000	
* Hooldajatoetus	351 000	
MUUD TULUD	466 779	2,7
* Intressitulud kodamaistelt hoiustelt	1 230	
* Maa-ainese kaevandamisõiguse tasu	167 000	
* Laekumine vee erikasutusest	11 000	
* Kulude katteks suunatud aasta alguse jääk	287 549	
TULUD KOKKU	13 740 817	
FINANTSEERIMISTEHINGUD	3 640 000	20,9
* Pikaajalise laenu võtmine	3 640 000	
KOKKU	17 380 817	100

KULUD

KULUDE NIMETUS	SUMMA	%
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	1 535 455	8,8
* Vallavolikogu	137 520	
* Vallavalitsus	1 099 520	
* Kohalikud omavalitsuse valimised	20 035	
* Reservfond	173 810	
* Omavalitsusliitude liikmemaks	54 340	
* Laenuintresside tasumine	50 230	
AVALIK KORD JA JULGEOLEK	46 410	0,3
MAJANDUS	1 006 985	5,8
* Maakorraldus	399 125	
* Muu põllumajandus (vet. arst)	28 500	
* Vallateede ja tänavate korrashoid	513 000	
* Liikluskorraldus (bussipaviljon, liiklusmärgid)	20 000	
* Transpordikorraldus (vallasene transport)	46 360	
KESKKONNAKAITSE	397 905	2,3
* Jäätmekäitlus (prügivedu)	55 000	
* Heitveekäitlus	206 730	
* Heakord ja haljastus	136 175	
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	762 755	4,4
* Elamumajandus	324 730	
* Veevarustus	187 730	
* AS Emajõe Veevärk - ülalpidamiskulud	67 445	
* Tänavavalgustus	45 000	
* Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine	137 850	
TERVISHOID	61 000	0,4
* Apteek	4 000	
* Ambulatoorsed teenused (perearst)	43 000	
* Ambulatoorsed teenused (hambaarst)	14 000	
VABAAEG, KULTUUR, SPORT	977 180	5,6
* Sporditegevus	90 010	
* Huvikoolide kohamaks teistele omavalitsustele	110 000	
* Roiu raamatukogu	207 475	
* Priiuse Seltsimaja	302 050	
* Võnnu kirikule remondiks	15 000	
* Ülevallalised kultuuriüritused	77 000	
* Noorkotkad ja Kodutütred	20 315	
* Seltsitegevus	75 830	
- Haaslava meeskoor	46 860	
- Priiuse segakoor	8 970	
- Kuuste naiskoor	20 000	
* Ringhäälingu ja kirjastamiskulud	79 500	
- valla ajaleht	29 500	
- ajaloorooma "Seltsielu Haaslava vallas"	50 000	
HARIDUS	9 825 541	56,5
* Lasteaed Kukupai	917 140	
* Lasteaia kohamaks teistele omavalitsustele	315 000	
* Sillaotsa Põhikool (valla eelarve)	1 640 838	
* Sillaotsa Põhikool (hariduskulud riigieelarvest)	1 872 000	
* Sillaotsa Põhikool (investeeringud)	3 505 000	
* Koolikohamaks teistele omavalitsustele	1 215 158	
* Õpilasveo eriliin	360 405	
SOTSIAALNE KAITSE	1 908 276	11,0
* Hooldekodud	100 000	
* Roiu Päevakeskus	148 640	
* Sotsiaalhoolekande teenused (koduteenus)	278 900	
* Toetused perekondadele ja lastele	206 000	
* Riiklik toimetulekutoetus	572 666	
* Hooldajatoetus	351 000	
* Tšernobõlitoetus	7 200	
* Sotsiaalse kaitse haldus	243 870	
KULUD KOKKU	16 521 507	
FINANTSEERIMISTEHINGUD	859 310	4,9
* Aktsiate ost (AS Emajõe Veevärk)	567 000	
* Võetud laenu tagasimaksmine pangale	182 915	
* Kapitaliliisingu maksed	109 395	
KOKKU	17 380 817	100

Hea lehelugeja!

Pärast eelmise võimuliidu (koosmeele koalitsiooni) laialiminekut on tänaseks moodustatud uus - nn. Kүүslaugu koalitsioon. Kui kүүslaugu tervislikkusest ja ülemaailmset laialdast kasutust arvestades on saanud kokku üks igatpidi head tervist – see tähendab rahva paremat tervist ja heaolu edasiviiv koalitsioon. Paraku on oponendiks republikaanid, kes valitsusvastutuse kandmisega jänni jäid ja mitte ei saa aru, kuidas nemad ikka rikkaim pruut ei ole. Uut koalitsiooni moodustades ei peetud peatähtsaks ilukõnesid koalitsioonileppes ega pruudi rahalist väärtust. Pigem hinnati tasakaalustatud eelarve juures kõige mõistlikumate lahenduste olemasolu. Eelkõige rõõmustamiseks on põhjust Rahvaliidu toetajatel seoses pensionite järjepideva kasvuga ja tulumaksuvaba miinimumi tõusuga, mis toetamas tagasihoidlikuma sissetulekuga peresid. Sellele lisandub perele tulumaksuvaba miinimumi ulatuses maksuvabastuse andmine juba alates teisest lapsest. Peaminister Andrus Ansipi esimeseks proovikiviks oli kindlasti intsident, mis viis kahe parteikaaslase tagasiastumiseni Riigikogust. Ajakirjandus on selle teema ümber piisavalt pori pildunud, tegelikult teavad 2 meest ise. Kerge on tegijaid mitte mõista, raskem mõista. Uues võimuliidus on leping sõlmitud ja sellega kaasnevad toimingud teostamisel. Nii nagu meie Eesti kogemusi arvestades iga kahe aasta pärast on valitsus vahetunud ja see on olnud asjade loomulik käik. Republikaanide kavandatav nõiajaht oleks andnud võimaluse inimesi omavalitsustes hirmuvalitsemise all hoida. Vanemad inimesed mäletavad kindlasti, mis sellega kaasneb.

Tere hea vallarahvas!

Traditsiooniline valla heakorranädal kestab tänavu 2. kuni 8. maini. See tähendab, et sellel ajavahemikul on Haaslava valla elanikel võimalik ladustada prügi Aardla prügilasse tasuta valla kulul. Nagu tavaliselt, saab prügitalonge vallamajast ja VA Majaabi kontorist Roiu Mäni 5-1. Talonge väljastatakse kuni 1 tonni ulatuses ühe leibkonna/majapidamise kohta.

Heakorranädalal toimub ka suuremõtmeliste jäätmete kogumine, mille tarbeks paigaldatakse Cleanaway Tartu AS-i poolt Aardla küla, Ignase küla ja Roiu aleviku keskustesse ning Uniküla Mäeotsa KÜ juurde lahtised prügikonteinerid 29.04 - 2.05. Keskkonnaohtlike jäätmete kogumine toimub 7 mail järgnevalt: Aardla külas - kella 10.00 kuni 10.45, Kurepalu külas kella 11.00 kuni 11.50 ja Roiu alevikus kella 12.00 kuni 13.00. Ohtlike jäätmete kogumist korraldab AS Epler & Loorents, kes tuleb kohale oma transpordiga. Vastu võetakse elanikelt tasuta järgmisi ohtlike jäätmeid: akud, patareid, vanad ravimid, olmekeemiajätmed, taimemürkide jätmed, värvijätmed, vana õli ja õlifiltrid, elavhõbedat sisaldavad jätmed ning päevavalguslambid. Autorehve ja suuremõtmelisi jätmeid tänavu vastu ei võeta.

Ei saa üle ega ümber tõsiasjast, et osa vallaelanike poetab oma olmejätmeid metsa alla või salaja naabri konteinerisse. Varguseks seda nimetada ei saa, aga teise kulul elamiseks

Ei karda omavalitsused mingeid kontrolle, sest nii revisjonikomisjoni kui ka vannutatud audiitori kontroll on olemas niikuinii. Ühe poliitilise kontrolli lisamine oleks olnud sulaselge liig. Ja ei tasu ka ära unustada, et Eesti Vabariigil on olemas Põhiseadus, mis väljendab küllalt selgelt kohaliku omavalitsuse olemuse. Kokkuvõtteks, polnud mingit hirmsat valitsuskriisi, vaid see oli riigivalitsemisega kaasnev protsess. Lihtsalt ajakirjanduses nappis mõistlikke teemasid lugejate jaoks, et millestki muust kirjutada. Ajalugu meelde tuletades võib näiteks tuua Itaalia, kus valitsus vahetub keskmiselt igal aastal kolm korda. Meil järelikult kuus korda harvemini. Selge on täiesti see, et kuni järgmiste Riigikogu valimisteni on võimalik valitsust moodustada ainult nelja suurima erakonna vahel. Nendest kolm peavad valitsusvastutust kandma ja Eesti riiki edasi viima. See erakond, kes seda ei soovinud teha, peab kõrvaltvaatajana õppima ja ootama aega, et tõestada oma võimeid. Praegune koalitsioonilepe loob väga head eeldused, et talvele järgneb kevad, kevadele päikeseline suvi. Esmakordselt pärast iseseisvuse taastamist on inimesed koos oma soovide, vajaduste ja muredega seatud esiplaanile. Rahvaliit saab öelda, et 2003.a. antud lubadused saavad 2007.a. tõesti täidetud.

Kena kevadet soovides

Koit Prants
Riigikogu liige (Rahvaliit)

küll. Olgem ikka ausad inimesed ja makske enda tekitatud prügi äraveo ja ladustamise eest ise. Valla eelarve raha on ka mujale panna.

Ka sellel kevadel aitab valda heakorrastada AS Sahkar, kust saab tellida prügi laadimis- ja äraveotehnikat. Helistage nr. 7412 333, leppige kokku teile sobiv aeg. Samas toonitan, et transpordikulud peab kandma tellija ise, vald tasub ainult prügi ladustamise eest Aardla prügilasse. Prügitalongide saamiseks pöörduge Haaslava vallavalitsuse kantselesse, tel. 7490 130 (Maire Manglus) või vallaasutusse Majaabi, tel. 7490 176; 5276173 (Valeri Rudakov).

Nagu igal kevadel, nii ka tänavu, juhin teie tähelepanu asjaolule, et kulu ja prahi põletamine on üks üliohtlik asi. Säätkem enda ja naabrite vara.

Kellel aga vähegi aega ja soovi on heakorranädala raames kaasa lüüa, sellele pakub VA Majaabi lepingulist tööd valla üldkasutatavate territooriumide korrastamiseks.

Jõudu ja ladusat koostööd soovides

Valeri Rudakov
VA Majaabi direktor

Hoiu-laenuühistud tänases Eesti Vabariigis

Eesti finantssektoris on tekkinud ühistegevuse põhimõtetele arenev hoiu-laenuühistute võrk, millel on oma liikmeskond ning neil on ka maapiirkondades oma koht finantsteenuste pakkujana.

Eestimaise ühistegevuse alguseks loetakse 1902. a., mil loodi esimene hoiu-laenuühistu.

Täna on Eesti Vabariik Euroopa Liidu liikmesriik ja Euroopa Liidus on ühistuline pangandus pikaajaliste traditsioonidega. 2002.a. detsembri seisuga tegutses EL viieteistkümnes liikmesriigis 3743 ühistupanka, mille liikmeteks oli 37,2 miljonit inimest ja kliente oli kokku 106 miljonit (<http://www.lepe.ee/4190>)

Täna on Eesti Vabariigis edukalt tegutsemas Kambja HLÜ, Kehtna HLÜ, Leie HLÜ, Loo HLÜ, Lääne HLÜ, Maaelu Edendamise HLÜ, Põlvamaa HLÜ, Saaremaa HLÜ ja Viiratsi HLÜ.

22 veebruaril 2005.a. oli HLÜ-de juhatajate ja Eesti Panga töötajatega kohtumine. Koosoleku teemaks oli Eesti Panga ja HLÜ-de vahelise koostöö parandamine.

HLÜ-de tegevust reguleeritakse hoiu-laenuühistuseadusega, tulundusühistuseadusega äriseadusega ja oma põhikirjaga.

Kambjas oli esimene HLÜ arhiivi andmetel tegutsenud 1914-1923.a. Praegune HLÜ alustas tööd 1992.a. Tegutsenud on juba 12 aastat Liikmeid seisuga 28.03.2005 on 400 inimest.

HLÜ liikmeks saab astuda iga kodanik, kes elab või omab kinnisvara ühistu teeninduspiirkonnas. HLÜ tegevusaladeks on:

1. raha hoiustamiseks vastuvõtmine oma liikmetelt;
2. laenude andmine oma liikmetele tagatise olemasolu ulatuses, mida lubavad kehtestatud usaldusnormatiivid;
3. ülekannete ja väljamaksete sooritamine HLÜ-s peetavalt hoiukontodelt;
4. hoiukontodele tulevate ülekannete ja sissemaksete vastuvõtmine;
5. väärtpaberite ost, müük ja muud nendega sooritatavad tehingud;
6. välissularaha ost ja müük;
7. vahendusteenuste osutamine laenuressursi vahendamisel institutsionaalsete investorite kaasamiseks;
8. varakappide ja seifide üürimine;
9. klientide nõustamine majandustegevust puudutavates küsimustes;

Hoiu-laenuühistu garanteerib oma klientide kontode ja hoiuste saladuse.

Kambja HLÜ –s on võimalik hoiustada rahalisi vahendeid. Hoiuste aasta intress on 2005.a. kehtestatud 6%. Kuna laenu soovijaid on palju siis oleme tänulikud iga hoiuse summa üle. Täpsemat informatsiooni meie tegevuse kohta saade telefonilt 7416237 või 5096186

Linda Sossi
Kambja HLÜ juhatause esimees

Vaba aja sisustab Kuhuminna.ee

Alates 09.03.2005 on avatud Interneti-portaal Kuhuminna.ee. Tegemist on üle-eestilise vaba aja sisustamise infoportaaliga.

Kuhuminna.ee on keskkond, kus kohtuvad ürituste korraldajad ja inimesed, kes otsivad infot toimuvate ürituste kohta. Spetsiaalselt ürituste talletamiseks ning kuvamiseks mõeldud portaal on kõigile tasuta – nii ürituste lisamine kui ka külastajatele informatsiooni avaldamise eest tasu ei võeta. Portaali sisestatud andmed kuvatakse info-otsijale neile sobivat piirkonda ja aega arvestades.

Kuhuminna.ee pakub huvilistele ja asjaosalistele infot järgmistes valdkondades: kinod, teatrid, sport, televisioon, raadio, videolaenutused, söögikohad, pere- ja lasteüritused, näitused, klubid, baarid, kontserdid, turism ning rannad.

Kõik ürituste korraldajad on oodatud oma infot portaali Kuhuminna.ee sisestama. Ürituste lisamine on lihtne ja kiire. Registreerunud kasutajad saavad sisestatud ürituse andmeid hiljem ka muuta, vastasel korral mitte. Portaali info on igapäevases täienemises.

Üle-eestiline vaba aja sisustamise infoportaal asub aadressil www.kuhuminna.ee.

Jaanus Vihtla
Kuhuminna.ee
jaanus@kuhuminna.ee
GSM 56 668 633

Tasuta riiklik ohvriabiteenus

Õigus ohvriabile on kõigil inimestel, kes on langenud hooletuse või halva kohtlemise, füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalda ohvriks, sõltumata sellest, kas kahju tekitaja on tulnud avalikuks ja kas tema vastu on algatatud kriminaalasi.

Ohvriabitöötajad pakuvad kodanikele:

- esmast psühholoogilist nõustamist ehk kuulavad ohvri ära, pakuvad emotsionaalset tuge;
- sotsiaalnõustamist ehk suunavad abivajaja erinevate teenuste juurde, mida ohver vajab oma probleemi lahendamiseks.

Ohvriabitöötaja annab informatsiooni erinevate abi saamise võimaluste kohta ning juhendab suhtlemisel asutustega. Juhtunu arutatakse üheskoos läbi ja otsustatakse, mida edasi teha. Nõu võib küsida nii telefoni teel kui ka ise kohale minnes. Kui inimene soovib, võib ta jääda anonüümseks.

Tartumaa Ohvriabikeskus asub Tartus Riia 179A ja kodanike vastuvõtt on:

E, K, R: 9.00 – 12.00 ja 13.00 – 16.00

Telefon: 730 3069 – KATTI KASK ja LIIA KILP

730 3067 – ANU KRUUS

Loodus meie ümber see on sinu kodu

Loodushoid on oluline väärtushinnang, mille kujunemisel tuleb pöörata tähelepanu just varases lapseas. Ütleb ju vanasõnagi – mida õpid noores eas, seisab eluaeg sul peas. Eelkõige on meil, täiskasvanuil, oluline käituda keskkonnasõbralikult, andes seeläbi lastele kõige paremat õpetust.

Lapsepõlv on väärtushinnangute kujunemise aeg, seda eriti eelkoolieas. Lapses kujunevad eelkoolieas välja olulised väärtushinnangud, sh ka loodushoid. Inimene peab juba lapsena teadma, mida tal kindlalt tuleb teha, ja ka seda, mida ta teha ei või.

Laps peab omandama vajalikud väärtushinnangud märkamatu, ennekõike oma koduste igapäevases elust

õppides. Vanemad mõjutavad last iga kooselatud tunni ja päevaga, oma harjumuste ja tegudega, oma vigade ja tegematajätmistega, oma armastuse või selle puudumisega. Perekonna mõju väärtushinnangute kujunemisele ulatub üle aegade.

Lugupeetud täiskasvanud, kodu ei alga peale välisukse sulgemist. Kodu- on loodus Teie ümber. Kui Teie oma eeskujuga näitate hoidvat suhtumist loodusesse, siis õpivad ka lapsed hoolivalt suhtuma loodusesse.

Ilusat kevadet!

Anne Lössenko
lasteaia Kukupai juhataja

Mänguline vaheaeg koolimajas

Mängulaager Sillaotsa Põhikoolis 23. kuni 24. märtsini.

laagrilised omavalmistatud mänguasjadega

Asjaosaliste positiivne vastukaja Sillaotsa Põhikoolis sügisvaheajal toimunud kahepäevasele laagri pani meid korraldajaid (huvijuht Tiina Karu ja allakirjutanut) mõtlema uuele samasugusele üritusele. Et talvine vaheaeg on rohkem kodu ja perekonna keskel pühade tähistamiseks, plaanisime järgmise laagri kevadvaheajale. Sügisel osalesid õpilased vanematest astmetest, kevadlaagrisse kutsusime lapsi esimesest kuni neljanda klassini. Huvijuht Tiina Karu kirjutas Haridusministeeriumile projekti. Tiina oligi laagri peaorganisaator ja koordinaator, kes oma entusiasmiga mind lihtsalt kaasa haaras. Laagri kohtade kiire täissamine tekitas üheaegselt heameelt ja kahetsust. Heameelt sellepärast, et lapsevanemad nii aktiivsed olid, kahetsust sellepärast, et pidime soovijaile ka ära ütleva.

Kuna seekordse laagri sisuks oli mänguasjamuuseumi külastus, mänguasjade valmistamine ja mängimine, nimetasime laagri Mängulaagriks.

Laagris osales 19 õpilast, poisse-tüdrukuid pooleks – üheksa ja kümme. Lapsed õõbisid nelja tuppa (tegelikult klassiruumi) jaotatuna magamiskottides mattidel. Meie kooli kokatädid hoolitsesid maitsva köhutäie eest. Töötoas õppisid lapsed valmistama näpunukke ning kaunistama kaarte ja mune. Näpunukkude meisterdamisel kasutasime materjale,

mida tavaliseks tunniks on päris kallis osta. Näiteks vilt, värvilised suled, kunstsilmad, kõikvõimalikud litrid ja pärlid.

Tartu Mänguasjamuuseumi viis meid tellitud buss. Tund giidi seltsis põnevas nukkude maailmas lendas kui linnulennul. Hea meel on siinkohal öelda, et kõik õpilased käitusid ekskursioonil lahkelt ja viisakalt. Tore on Sillaotsa Põhikooli nime all väljas käia.

Töötubadest vabal ajal õpetas Tiina Karu lastele erinevaid mängu. Õhtuks valmistas iga tuba omavalmistatud nukkudega ette väikese näidendi. Saalis musta samettriidega laual saime näha kolme nukunäidendi. Ütlen ausalt, laste esitlused olid väga haaravad. Andekad noored nukunäitlejad kasutasid õnnestunult kogu oma fantaasiat, manipuleerimis- ja improviseerimisoskust, et publik kaasa elama panna. Üks tuba loobus nukunäidendi vormist ja esitas omaloodud etüüdi printsesside ja printside igapäevaelust. Tundus vägagi realistlik.

Peale etendust oli disko. Poisid põgenesid ülemisele korrusele, mispeale tüdrukud tulid õpetajatele kurtma. Lõpuks lahenes kõik nagu alati: tantsisid tüdrukud üksi ja poisid luurasid saali ukse juures.

Õhtul enne magamaminekut võtsime ühiselt päevasündmused kokku, igauks rääkis, mis talle laagrist enam meelde jäi. Põhiliselt nukuteater ja Mänguasjamuuseum.

Õorahu algas kell kümme, ja et lapsed toimekast päevast väga väsinud olid (võib-olla aitas ka onu Remus kaasa), võisime me Tiinaga juba kell üksteist unerahureidid lõpetada. Kõik magasid sügavalt.

Laagri viimasel päeval kaunistasime veel kaarte ja mune, mängisime ja koristasime toad. Muidugi sõime. Palju. Vaheaega koolimajas jäi laagrilistele meenutama karumõmmiga tunnistus.

Suur tänu kõigile, kes mängulaagri kaasa aitasid! Eriti suur aitäh Tiina Karule, Ilvi Suislepale, kokatäidele ja koristajatele! Täna ka Sillaotsa Põhikooli lapsevanemaid, kes oma lapsed meie hoolde usaldasid ja muidugi täna kõiki neid lapsi, kes laagris osalesid! Tänu teile, lapsed, oli see laager mulle ja huvijuht Tiinale peale töö ka rõõm. Aitäh!

Maris Palgi
Sillaotsa Põhikooli kunsti ja käsitöö õpetaja

Õnnitleme maikuus sündinuid

1	Maie Aasna Maila Malinen	1940 1940	Haaslava Aardla	21	Salme Tippo	1937	Aardlapalu
2	Aino Roio Heldur Pallo	1920 1938	Roio Lange	22	Hilda Taavita	1931	Aardla
3	Lembit Rinaldo	1938	Aardla	23	Ilme Vihm	1941	Mõra
5	Aita Munitsõna	1941	Kurepalu	26	Jaan Hansen	1929	Mõra
9	Ene Laur	1944	Kurepalu	27	Malle Rahnu	1939	Tõõraste
10	Helene Undrits Elsa Juus	1910 1929	Haaslava Kurepalu	28	Jaanus Reisner	1938	Aadami
11	Linda Henn Maimu Luht Maie Lätt	1921 1936 1936	Uniküla Roio Aadami	30	Lehte Kaljumäe	1944	Ignase
12	Viljar-Magnus-Kaarle Päss Kalju Raag Nadežda Smolina	1935 1944 1945	Haaslava Aardlapalu Ignase				
13	Alviine Kupri	1924	Roio				
14	Elvi Laja	1942	Koke				
15	Heinu Sorga	1938	Aardla				
16	Eldur Laja	1938	Ignase				

Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

29.aprill	Nõiasabat Roio päevakeskuse õue-alal	kell 18.00
06.mai	Sillaotsa PK ja lasteaias „Kukupai“ emadepäeva kontsert Seltsimajas Priius	kell 18.00
22.mai	XXVIII Haaslava Meestelaulupäev Kurepalu lauluväljakul. Pärast kontserti lustipidu ansambliga „Kukerpillid“	kell 17.00
26.mai	Päevakeskuse vestlusringis Riigikogu saadik hr Koit Prants	Kell 10.00
01.juuni	Rahvusvahelise lastekaitsepäeva tähistamine Roio päevakeskuse õue-alal	kell 18.00
04.juuni	XXIII Vooremäe mängud Sillaotsa Põhikooli staadionil	kell 10.00

KODUKANDILOOD XC

lehekülgi Haaslava valla ajaloost

Haaslava valla avalik raamatukogu 80 aastane

1924 suvel võeti Eestis vastu Avalikkude raamatukogude seadus. Seal oli kirjas, et igas vallas peab olema vähemalt 1 avalik raamatukogu. 9 detsembril 1924 saatis Tartu maavalitsus meie vallavalitsusele kirja, mille järgi tuli Haaslava valda asutada raamatukogu. Asi pandi käima ja 1 aprillil 1925 loodi Haaslava valla avalik raamatukogu. Esimesel omariikluse perioodil olid raamatukogu juhatajad Juhan Undrits 1925-1929, Ferdinand Parson 1929, Johannes Põderon 1929-1930 ja Eduard Palla 1930-1940.

Allpool on kirjas raamatukogu esimese juhataja Juhan Undritsa mälestused, mis on kirja pandud 1969. aastal ja lugejani jõudnud tema tütre Eevi Rohusalu vahendusel

”Haaslava valla avaliku raamatukogu asutamisest.

Käesoleva aasta esimesel aprillil möödub nelikümmend neli aastat Haaslava valla avaliku raamatukogu asutamisest.

Avalikkude raamatukogude seadus avaldati 1924. aasta Riigi Teatajas nr 77/78. Valla avalikke raamatukogusid finantseeriti vallavalitsuse tulude-kulude eelarve kaudu.

Ka Haaslava mehed pooldasid raamatukogu avamist. Järgmise, 1925. aasta valla tulude-kulude eelarves, mis kinnitati 31 jaanuaril, oli raamatukogu asutamiseks ette nähtud kakskümmend tuhat marka.

Esimest korda oli raamatukogu asutamise küsimus vallanoõukogu koosoleku päevakorras 14 jaanuaril 1925. Sellel koosolekul jäi asi lahendamata, kuna nõukogu liikmetel ei olnud ülevaadet raamatukogu tööst ja olemusest. Et ülevaadet saada, valiti kolme liikmeline komisjon, kes seda asja uuriks ja lähemal nõukogu koosolekul esitaks.

Komisjoni valiti vallanoõukogu liige Gustav Adamson, Tullu talu peremees Unikülast, vallasekretäri abi Juhan Undrits ja Tuigo koolijuhataja Aksel Rütli, kes oli ühtlasi komisjoni esimees.

Teist korda oli avaliku raamatukogu küsimus vallanoõukogu koosoleku päevakorras 1 aprillil 1925. See päev saigi raamatukogu sünnipäevaks.

Sellel koosolekul tunnistas vallanoõukogu raamatukogu asutamise tarvilikuks, määras selle asukoha Haaslava vallamajja, valis raamatukogu juhataja ja nõukogu.

Raamatukogu nõukogusse valiti Eduard Palla, August Toom ja Albert Päiv.

Raamatukogu juhatajaks seati üles kaks kandidaati – vallasekretär August Schasmin ja vallasekretäri abi Juhan Undrits. Salajasel hääletusel saime mõlemad kaheksa häält poolt ja seitse vastu. Tekkis ummik.

Tookord eksisteeris vallanoõukogus kolm parteid: Põllumeeste Kogu, sotsialistid ja asunikud. Viimased olid maareformi tulemusel mõisnike maadele tekkinud uustalude

peremehed. Nende erikaal vallanõukogus oli väike, aga siiski tähtis. Kuna kaks esimest parteid olid saadikute arvu poolest enam vähem võrdsed, siis said asunikud laveerides koosolekutel tehtavaid otsuseid kergesti oma suva järgi mõjutada.

Meie ummiku tekkimise põhjuseks oli juhtpartei prestiiži küsimus. Tekkis uus amet ja mõlemad parteid tahtsid seal näha oma esindajat.

Et hääletuse tagajärjed seliseks kujunesid, seda ei osanud keegi ette näha. Keegi kavalpea tegi lõpuks etepaneku: "Las tõmbavad loosi!" Loos langes minule.

Töötasin tookord vallavalitsuses abisekretärina. Et raamatukogu oli ette nähtud paigutada vallamajja, nii öelda kae ja jala juurde ja et vallanõukogu ei määratlenud raamatukogu juhataja töötasu, vaid kuulutas koha ühiskondlikuks kohuseks ja ametiks, siis ei olnud paslik vastu punnida ja minust sai esimene Haaslava valla avaliku raamatukogu juhataja.

Tõtt öelda, ega erilist rõõmu ei tundnud, tuli ju pingelisele tööle koormust juurde.

Esimesel aastal ei jõudnud kaugemale, kui inventari ja rakendusraamatud muretseda. Erilist raskust tekitas raamatute paigutamine. Mäletan, et sekretär oli ise hädas kantselei raamatute paigutamisega. Kapp oli nii täis tambitud, et enam vastu ei võtnud. Sekretär jonnis tihti vallanõukogu koosolekutel, et lubataks krediiti uue kapi muretsemiseks, aga alati tekkis vallaisade vahel vägikaikavedu. Kui üks pool nõustus, siis teine pool oli vastu. Viimaks aga näkkas ja sekretär tellis uue kapi.

Kui uus kapp aga kohale toodi, ei meeldinud see sugugi sekretärile, ei olnud niiviisi värvitud, nagu tellimisel kokku

lepitud ja oli raamatukapiks liiga sügav. Tekkis sõnavahetus, meister ägestus ja sekretär keeldus kappi vastu võtmast.

Minule tuli juhus õnneks, ostsin kapi suure allahindlusega. Kui järgmise aasta dotatsiooni kätte sain, tellisin Tartust Raekoja taga asuvast Reinholdi ärist suure hulga raamatuid. Laskisin need ka samas ära kõita.

Raamatute arvu meeles ei ole. On vaid meelde jäänud, et 1928. aastal käis Maakonnaavalitsuse esindaja Amber raamatukogu revideerimas ja ütles, et meie valla raamatukogu on maakonna parimaid nii raamatute arvult kui tegutsemise poolest.

12 mail 1927 sain vallavolikogult, nii nimetati endisi vallanõukogusid, kinnitatud raamatukogu kodukorra, mis sisaldas kakskümmend üks paragrahvi. Senini olin töötanud oma tarkust mööda.

1928. aasta lõpul, või oli see 1929. aasta alguses olin sunnitud parteidevaheliste intriigide tõttu abisekretäri kohalt lahkuma. Siis andsin ka raamatukogu üle järgmisele juhatajale Johannes Põdersoole.

Pääle II Maailmasõda leidsin korra Kurepalu metsast ühe raamatu jäänused, kus nägin oma käega kirjutatud registreerimise numbrit.

Et ma elus olin juba kaks isiklikku raamatukogu kaotanud ja pääle sõja oma praeguses kodus praeguse raamatukogu jäätmeid näinud, siis olin Kurepalu leiuks nagu ette valmistatud, kuid siiski tekkis nukker meeleolu.

Kui palju meie avalik raamatukogu sõja läbi kannatada sai, seda ei ole minul juhust olnud kuulda.

1969. aastal, Juhan Undrits, pensionär."

Taivo Kirm

Informatsioon

- Teabepäev neljapäeval, 5. mail kell 10.00 Roiu päevakeskuses puuetega inimeste hooldajatele, pereliikmetele ja kõigile huvilistele hooldus-põetusvahenditest.
- Teabepäev esmaspäeval, 9. mail kell 10.00 Roiu päevakeskuses. Kuidas leida tööd? Tartumaa Tööhõiveameti direktor Aino Haller.

Politseiteated

✓ 31.03.05 a kella 12.15 ajal oli Roiu alevis Oja tn 6 maja juures pikali alkoholijoobes Sirje, millega rikkus inimväarikust ja ühiskondlikku moraalitynnet. Konstaabli poolt karistati Sirjet 300 kroonise rahaträhviga.

✓ Ajavahemikus 28.03 kuni 09.04 on sisse tungitud omavoliliselt Kurepalu külas Väike talu elumajja. Konstaabli poolt on alustatud kriminaalmenetlust.

✓ 09.04.05 a Koke külas seisnud veoautost varastati kütusefirmade Olerex, Statoil ja Jetoil krediitkaardid. Konstaabli poolt on alustatud kriminaalmenetlust varguse paragrahvi alusel.

✓ 14.04.05 a kella 16 ajal tekkis Roiu kaupluse juures konflikt taksojuhi ja joobnud kliendi vahel. Joobnud klient toimetati väljamagamisele arestimaja kainestuskambrisse.

✓ 18.04 05 a avastati Koke külas asuvalt RMK Tartu metskonna laoplatstilt on varastatud 25 tm kuuse palki. Konstaabli poolt alustati kriminaalmenetlust varguse paragrahvi alusel.

✓ Kätte on jõudnud kevad ja hoiukohtadest on välja võetud jalgrattad ning mopeedid. Siinkohal pean vajalikuks meelde

tuletada mõningad lihtsad alustõed. Vastavalt kehtivatele liikluseeskirjadele tohib sõiduteel sõita jalgrattaga vähemalt 10 (kümme) aasta vanune laps, mopeedijuht peab olema vähemalt 14 (neliteist) aastat vana. 10-15 aastasel jalgratturil ja 14-15 aastasel mopeedijuhil peab mujal kui õuealal olema kaasas liikluseeskirja ja ohutu sõidu võtete tundmist tõendav tunnistustus (LE § 229 ja 230). Mopeedijuhil ja tema sõiduki sõitjal peab peas olema kaitsekiiver (LE § 231) Mopeedil peab sõites ees põlema valge tuli (LE § 233). Sillaotsa Põhikoolis õpib praegu õpetaja Taivo Kirm juhendamisel 15 last, kes soovivad saada jalgratturi tunnistust.

✓ Ülenurme konstaablipiirkonna tööruum asub aadressil Tartu Riia 132 C korpuses tuba 105, telefon 7 30 8737, konstaabli mobiiltelefon tööajal 53 307 112. Lõuna Politseiprefektuuri tööaeg on E 8-18, T, K, N 8-17 ja R 8-15.30. Töövälisel ajal abi saamiseks tuleb helistada tasuta lühinumbril 110.

Harras Tiisler
vanemkonstaabel